

**REGISTRULUI DE STAT AL ACTELOR LOCALE - UN PAS IMPORTANT SPRE
MODERNIZAREA ȘI EFICIENTIZAREA ADMINISTRĂRII PUBLICE ÎN REPUBLICA
MOLDOVA**

Corcenco Aliona, doctor în drept, lector universitar, Catedra de Drept, Facultatea de Drept și Științe Sociale, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, MEC.

Registrul de stat al actelor locale este o bază de date electronică națională care înregistrează și monitorizează actele normative locale adoptate de autoritățile publice locale din Republica Moldova (în continuare RM). Această platformă digitală a fost implementată la 28 octombrie 2019 și din acel moment, Registrul de stat al actelor locale a devenit o componentă importantă a procesului de administrare a actelor normative locale.

În RM, Registrul de stat al actelor locale reprezintă un pas important în procesul de modernizare a Administrației Publice Locale și se încadrează în obiectivele Guvernului de a crește transparența, responsabilitatea și eficiența instituțiilor

publice.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a studiului constă în faptul că aceasta va oferi o imagine clară și detaliată a Registrului de stat al actelor locale în RM va evidenția avantajele și dezavantajele acestui sistem.

Cuvinte cheie: *registru de stat al actelor locale, administrația publică, acte administrative, transparență, responsabilitate.*

Înregistrarea documentelor normative locale în Registrul de stat al actelor locale este obligatorie pentru toate autoritățile publice locale din RM și are ca scop asigurarea transparenței, responsabilității și accesului la informație a cetățenilor și a altor instituții publice. Registrul de stat al actelor locale permite monitorizarea actelor normative locale adoptate de autoritățile publice locale, ceea ce contribuie la prevenirea adoptării actelor nelegale sau care ar putea afecta drepturile cetățenilor.

Registrul de stat al actelor locale este o platformă care se încadrează în tendințele globale de creștere a transparenței și responsabilității autorităților publice. În ultimii ani, tot mai multe state au implementat registre electronice similare, pentru a îmbunătăți accesul la informație și pentru a crește gradul de transparență în ceea ce privește procesul de luare a deciziilor din Administrațiile Publice Locale (în continuare APL).

Registrul de stat al actelor locale reprezintă una dintre cele mai importante baze de date din RM, fiind un instrument esențial pentru administrația publică locală și pentru cetățeni. Acesta reprezintă o bază de date sistematizată și actualizată de acte normative emise de autoritățile publice locale, care reflectă activitatea lor în domenii variate.

În contextul evoluției legislative și tehnologice, Registrul de stat al actelor locale a devenit un instrument indispensabil pentru guvernare și transparență în administrația publică locală, dar și un mijloc de comunicare între autoritățile publice și cetățeni.

Registrul de stat al actelor locale a apărut în RM ca urmare a eforturilor autorităților publice locale și centrale de a îmbunătăți gestionarea actelor locale și de a asigura transparența procesului decizional la nivel local.

Înainte de introducerea Registrului de stat al actelor locale, existau diverse baze de date și registre la nivel local, dar acestea nu erau standardizate și nu ofereau un sistem centralizat de gestionare a actelor locale. Prin urmare, exista riscul pierderii sau deteriorării actelor locale și, uneori, dificultatea accesării acestora de către cetățeni.

Astfel, introducerea Registrului de stat al actelor locale a avut ca scop îmbunătățirea sistemului de evidență și gestiune a actelor locale la nivel local, precum și creșterea transparenței procesului decizional prin asigurarea accesului public la informațiile din acest registru.

De-a lungul timpului, sistemul Registrului de stat al actelor locale a fost îmbunătățit și modernizat, în funcție de nevoile și cerințele autorităților publice locale și a societății civile din RM. Astfel, acest registru rămâne un instrument important pentru APL și pentru asigurarea transparenței și responsabilității procesului decizional la nivel local.

Registrul de stat al actelor locale este un instrument esențial în gestionarea documentelor și a informațiilor referitoare la activitatea autorităților publice locale din RM. Pentru a asigura funcționarea corectă și eficiența a Registrului, este necesar să se respecte legislația națională și internațională relevantă.

În RM, *Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006* [1] cu privire la administrația publică locală reglementează organizarea și funcționarea administrației publice locale și prevede în mod specific Registrul de stat al actelor locale. Conform Art. 10 al. 1 și Art. 10 al. 2 din legea cu modificările ulterioare, reglementează evidența actelor autorităților administrației publice locale și crearea Registrului de stat al actelor locale. Aceste prevederi prevăd obligația autorităților locale de a înregistra în Registrul de stat al actelor locale deciziile consiliilor locale de nivelurile întâi și al doilea, dispozițiile primarului și ale președintelui raionului, actele pretorului și alte acte ale autorităților publice locale, care sunt supuse controlului obligatoriu de legalitate.

De asemenea, se prevede că proiectele actelor normative ale autorităților administrației publice locale trebuie făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de aprobarea actului, iar ordinea de zi a ședinței consiliului local/raional trebuie afișată în locuri publice și pe pagina web a consiliului cu cel puțin 3 zile

lucrătoare înainte de ședință.

Registrul de stat al actelor locale este o resursă informațională de stat care asigură evidența, înregistrarea și păstrarea actelor autorităților administrației publice locale, dar și accesul public la aceste acte. Accesul la Registrul de stat al actelor locale este gratuit și garantat de lege, iar actele cu caracter individual sunt accesate în conformitate cu *Legea nr.133 din 8 iulie 2011 [2] privind protecția datelor cu caracter personal*. Crearea, administrarea și întreținerea Registrului de stat al actelor locale se efectuează în conformitate cu *Legea nr.71 din 22 martie 2007 [3]* cu privire la registre.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr. 672 din 28 august 2017 [4] pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de stat al actelor locale, Registrul de stat al actelor locale va conține toate actele normative emise de consiliile locale și primării, precum și alte documente importante privind activitatea autorităților publice locale. Aceste documente trebuie să fie înregistrate în Registrul de stat în termen de maxim 5 zile de la data emiterii lor. De asemenea, Regulamentele prevăzute în această hotărâre stabilesc procedurile și condițiile pentru înregistrarea, publicarea, gestionarea și eliberarea actelor locale. Ele specifică, de asemenea, responsabilitățile autorităților publice locale în ceea ce privește înregistrarea și menținerea în baza de date a Registrului de stat a actelor locale. Un alt aspect important al acestor regulamente este că acestea prevăd accesul publicului larg la actele locale înregistrate în Registrul de stat. Astfel, orice persoană sau organizație poate solicita și primi informații despre actele locale înregistrate în Registrul de stat, prin intermediul unui sistem electronic de informații și servicii publice.

Pe plan internațional, Carta europeană a autonomiei locale [5] este un document care stabilește principiile și regulile de bază privind autonomia locală în Europa. Carta europeană a autonomiei locale a avut o influență semnificativă asupra dezvoltării sistemului de administrație publică locală în RM. Aceasta a dus la adoptarea legii privind administrația publică locală și la crearea Registrului de Stat al Actelor Locale, care asigură transparența și accesul la informații despre actele adoptate de autoritățile publice locale. De asemenea, Carta europeană a autonomiei locale a contribuit la dezvoltarea procesului de descentralizare, permițând autorităților publice locale să ia decizii mai bune și mai eficiente pentru comunitățile lor. Toate aceste măsuri au avut ca rezultat o mai mare transparență și acces la informații pentru cetățeni.

Astfel, Registrul de stat al actelor locale din RM este reglementat de legislația națională, în special de *Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 [1] cu privire la administrația publică locală* și de Hotărârea nr. 672 din 28 august 2017 [4] pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de stat al actelor locale. Aceste acte normative prevăd înregistrarea tuturor actelor autorităților administrației publice locale, precum și accesul public la aceste acte. De asemenea, Carta europeană a autonomiei locale a avut o influență semnificativă asupra dezvoltării sistemului de APL în RM. În general, respectarea legislației interne și internaționale relevante este esențială pentru a asigura funcționarea corectă și eficientă a Registrului de stat al actelor locale.

RM a făcut progrese semnificative în digitalizarea registrelor și bazelor de date de stat, iar multe dintre acestea sunt acum disponibile în format electronic.

Implementarea registrelor de stat în format electronic simplifică și eficientizează procesele de gestionare a datelor și de monitorizare a activităților desfășurate de diverse instituții guvernamentale.

Registrele de stat din RM au ca obiectiv principal oferirea de servicii și informații publice cetățenilor și organizațiilor. Acestea sunt pagini web oficiale ale autorităților publice din RM, care au rolul de a facilita accesul la informații publice .

Există mai o multitudine de pagini web oficiale disponibile în RM care oferă acces la diverse informații de stat:

- Registrul de stat al actelor locale [6] reprezintă o bază de date electronică ce conține informații despre actele juridice emise de autoritățile publice locale din RM, precum hotărâri, ordine și dispoziții. Acesta este gestionat de Ministerul Justiției și asigură transparența și accesul publicului la informațiile privind activitatea autorităților locale.
- Registrul de stat al actelor juridice [7] reprezintă o bază de date electronică, care oferă acces la legislația și alte acte normative ale RM. Aceasta conține textele integrale ale legilor, ordonanțelor,

hotărârilor și altor acte normative adoptate de autoritățile publice din Republica Moldova.

- Registrul de stat al populației [8] reprezintă un sistem integrat unic de evidență automatizată a cetățenilor RM, cetățenilor străini, persoanelor fără cetățenie, cetățenilor străini domiciliați permanent și temporar pe teritoriul RM, precum și a cetățenilor RM, stabiliți permanent sau temporar peste hotare. Registrul de Stat al Populației este destinat colectării, stocării, actualizării și analizării datelor cu privire la persoanele fizice, care prezintă obiectul înregistrării, cu prezentarea informației organelor administrației publice, altor persoane fizice și juridice.
- Registrul de stat al conducătorilor auto [9] reprezintă un sistem informațional automatizat unic de evidență a conducătorilor mijloacelor de transport, persoanelor, care obțin acte de conducere, a agenților economici, care se ocupă de pregătirea și instruirea conducătorilor, eliberarea documentelor acestora, precum și alți factori, care favorizează securitatea circulației rutiere și sancționarea pentru încălcările regulilor de circulație.
- Registrul patrimoniului public [10] reprezintă un sistem de evidență și gestionare a bunurilor proprietate publică și este un instrument esențial pentru monitorizarea și protejarea patrimoniului public al țării.

Registrele de stat sunt instrumente importante pentru monitorizarea și gestionarea diferitelor aspecte ale societății din RM. Acestea sunt înregistrări oficiale și guvernamentale care conțin informații vitale pentru o varietate de activități și decizii.

În general, registrele de stat din RM au aspecte asemănătoare:

- Sunt instituții publice responsabile de colectarea, prelucrarea și stocarea informațiilor relevante pentru domeniile de activitate specifice.
- Sunt menite să asigure transparența, accesibilitatea și securitatea datelor, în conformitate cu legislația în vigoare.
- Au o importanță majoră în procesul de luare a deciziilor la nivelul statului, fiind folosite în diverse scopuri, de la elaborarea politicilor publice la justiție și administrare.
- Sunt gestionate și actualizate de personal specializat, cu experiență în domeniul respectiv și respectă standardele internaționale de calitate.
- Accesul la informații din registrele de stat este limitat și reglementat de lege, iar informațiile pot fi accesate de către cetățeni doar în anumite condiții.

În ceea ce privește diferențele între registrele de stat din RM, ele sunt următoarele:

- Scopul și obiectivele registrelor sunt diferite, unele fiind mai orientate spre aspecte administrative, în timp ce altele sunt mai axate pe aspecte juridice sau economice;
- Structura și modul de organizare pot varia în funcție de domeniul de activitate și de cerințele specifice;
- Gradul de accesibilitate și tipurile de informații disponibile pot varia în funcție de natura datelor stocate și de regulile de protecție a datelor;
- Nivelul de automatizare și tehnologia utilizată pot fi diferite, în funcție de capacitățile tehnice și resursele financiare disponibile;
- Reglementările legale care le guvernează pot fi diferite în funcție de domeniul de activitate și de nivelul de reglementare.

RM a făcut progrese semnificative în digitalizarea registrelor și bazelor de date de stat, oferind acces facil la informații importante pentru cetățeni și organizații. Implementarea acestor registre în format electronic a simplificat și eficientizat procesele de gestionare a datelor și de monitorizare a activităților desfășurate de diverse instituții guvernamentale.

Registrele de stat din RM au ca obiectiv principal oferirea de servicii și informații publice, într-un mod transparent și accesibil. Acestea sunt instrumente importante pentru monitorizarea și gestionarea diferitelor aspecte ale societății. În general, aceste registre respectă standardele internaționale de calitate și sunt gestionate

și actualizate de personal specializat cu experiență în domeniul respectiv. Accesul la informații din aceste registre este limitat și reglementat de lege, pentru a asigura securitatea datelor. În concluzie, prin digitalizarea registrelor și bazelor de date de stat, RM a făcut un pas important spre modernizarea și eficientizarea administrării publice.

Cu implementarea Registrului de stat al actelor locale în RM, s-a realizat un pas important în direcția modernizării administrației publice locale și a îmbunătățirii serviciilor oferite cetățenilor. Acesta a fost dezvoltat ca o platformă centralizată pentru gestionarea și stocarea documentelor legate de activitatea administrației publice locale, în scopul creșterii transparenței și eficienței proceselor administrative.

Una dintre cele mai importante contribuții ale Registrului de stat al actelor locale este creșterea transparenței, care este reglementată prin *Legea nr. 239 din 13 noiembrie 2008 [11] privind transparența în procesul decizional*, și a accesului la informație care este reglementată prin *Legea nr. 982 din 11 mai 2000 [12] privind accesul la informație*. Prin intermediul Registrului, orice persoană interesată poate accesa orice document emis de autoritățile administrației publice locale din RM, indiferent de locul în care se află sau de ora la care face solicitarea. Acest lucru este deosebit de important pentru cetățenii care doresc să se informeze cu privire la deciziile luate de autoritățile locale, să înțeleagă procesele și procedurile administrative sau să monitorizeze activitatea autorităților publice.

De asemenea, Registrul de stat al actelor locale contribuie la reducerea riscului de corupție, deoarece transparența procesului de emiter și accesare a documentelor locale reduce posibilitatea de a ascunde sau de a manipula informația. În acest sens, Registrul este în concordanță cu *Legea cu privire la transparența în procesul decizional*, care prevede că toate documentele și informațiile referitoare la procesul decizional trebuie să fie publice și accesibile.

Înregistrarea actelor locale în RSAL duce la creșterea eficienței și reducerea birocrăției în administrația publică locală din RM. Acest lucru se datorează faptului că procesul de înregistrare și gestionare a documentelor este realizat electronic, ceea ce elimină nevoia de a gestiona documente fizice și de a le arhiva manual. De asemenea, eliminarea redundanțelor și a procedurilor administrative nejustificate contribuie la reducerea timpului și costurilor necesare pentru procesul de emiter a documentelor. În plus, Registrul de stat al actelor locale este în concordanță cu *Legea nr. 91 din 27 iunie 2014 [13] privind semnătura electronică și documentul electronic*, care prevede că orice document emis și semnat în format electronic are aceeași valoare juridică ca și un document emis și semnat în format fizic, ceea ce înseamnă că autoritățile administrației publice locale pot emite și gestiona documente în mod electronic, fără a fi necesară o versiune fizică.

Implementarea Registrului de stat al actelor locale în RM a adus numeroase beneficii pentru administrația publică locală și cetățenii săi. Aceasta a dus la creșterea transparenței și accesibilității documentelor emise de autoritățile publice locale, reducerea riscului de corupție și creșterea eficienței proceselor administrative.

Implementarea Registrului de stat al actelor locale în RM este un exemplu concret de modernizarea administrației publice locale prin utilizarea tehnologiei și a soluțiilor digitale. Această inițiativă poate fi considerată un exemplu demn de urmat și de alte state care doresc să își îmbunătățească procesul decizional și să faciliteze accesul cetățenilor la informații publice.

Registrul de stat al actelor locale din RM a fost introdus pentru a îmbunătăți transparența și eficiența procesului administrativ local, dar și pentru a facilita accesul cetățenilor la informațiile de interes public. Implementarea Registrului a fost o necesitate impusă de procesul de modernizare a administrației publice și de aderarea la standardele internaționale în domeniu.

Registrele de stat din RM respectă standardele internaționale de calitate și sunt gestionate și actualizate de personal specializat cu experiență în domeniul respectiv. Accesul la informații din aceste registre este limitat și reglementat de lege, pentru a asigura securitatea datelor.

În general, implementarea Registrului de stat al actelor locale în RM a fost o realizare importantă în promovarea transparenței și accesibilității informației pentru cetățeni, organizații și autorități publice. Procesul a implicat eforturi semnificative pentru a asigura că pagina web respectă standardele de accesibilitate și protecție a

datelor cu caracter personal. De asemenea, conținutul paginii web a fost structurat astfel încât să ofere informații relevante pentru transparența decizională.

Registrul de stat al actelor locale din RM este un exemplu concret de modernizarea administrației publice locale prin utilizarea tehnologiei și a soluțiilor digitale. RM a făcut progrese semnificative în digitalizarea registrelor și bazelor de date de stat, oferind acces facil la informații importante pentru cetățeni și organizații. Implementarea acestor registre în format electronic a simplificat și eficientizat procesele de gestionare a datelor și de monitorizare a activităților desfășurate de diverse instituții guvernamentale.

În ansamblu, implementarea Registrului de stat al actelor locale în RM a fost un exemplu de bună guvernare și promovare a transparenței în procesul decizional.

Cu toate acestea, este important să se continue monitorizarea și îmbunătățirea Registrului de stat al actelor locale pentru a asigura că acesta rămâne relevant și eficient în timp.

În plus, este important ca APL să continue să respecte reglementările relevante și să garanteze accesul public la informațiile din Registrul de stat al actelor locale. Acest lucru poate contribui la îmbunătățirea transparenței și a responsabilității autorităților publice locale și la consolidarea încrederii cetățenilor în procesul decizional.

În concluzie, Registrul de stat al actelor locale din RM este un exemplu de modernizare a administrației publice prin utilizarea tehnologiei și a soluțiilor digitale.

Bibliografie:

1. Legea cu privire la administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135847&lang=ro# (accesat pe data de 04.02.2023).
2. Legea privind protecția datelor cu caracter personal, nr. 133 din 8.07.2011 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110544&lang=ro (accesat pe data de 06.02.2023).
3. Legea cu privire la registre, nr. 71 din 22.03.2007 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122742&lang=ro (accesat pe data de 07.02.2023).
4. Hotărârea pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de stat al actelor locale nr. 672 din 28.08.2017 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128145&lang=ro# (accesat pe data de 10.02.2023).
5. Carta europeană a autonomiei locale 01.06.2012 <https://rm.coe.int/european-charter-of-local-self-government-ron-a6/16808d7afd> [On-line] (accesat pe data de 25.02.2023).
6. Registrul de stat al actelor locale <https://actelocale.gov.md/> [On-line] (accesat pe data de 03.03.2023).
7. Registrul de stat al actelor juridice <https://www.legis.md/> [On-line] (accesat pe data de 04.03.2023)
8. Registrul de stat al populației <https://e-services.md/ro/verifica-idnp> [On-line] (accesat pe data de 05.03.2023)
9. Registrul de stat al conducătorilor auto <https://e-services.md/ro/content/evidenta-si-documentarea-conducatorilor-auto> [On-line] (accesat pe data de 06.03.2023).
10. Registrul patrimoniului public <https://www.app.gov.md/registrul-patrimoniului-public-3-384> [On-line] (accesat pe data de 07.03.2023).
11. Legea privind transparența în procesul decizional, nr. 239 din 13.11.2008 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=106638&lang=ro# (accesat pe data de 05.04.2023).
12. Legea privind accesul la informație, nr. 982 din 11.05.2000 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136300&lang=ro# (accesat pe data de 21.04.2023).
13. Legea privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 27.06.2014 [On-line] https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131707&lang=ro# (accesat pe data de 23.04.2023)
14. <https://ziuadeazi.md/cum-putem-urmari-actele-emise-de-administratiile-publice-locale/> (accesat pe data de 20.04.2023).
15. <http://dspace.aap.gov.md/bitstream/handle/123456789/584/Chiriac%20100.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (accesat pe data de 03.02.2023).